

[לפי שיטה זו] ופותר את האוכל מן הנותר
שהתחלף בכשר צלי?

כי **התם**, בבא על אשתו נדה חייב חטאת,
הוא משום דהוי ליה לבעל **לשיולי**, לשאול
את אשתו לפני שבא עליה אם היא טהורה.
וכיון שלא שאל אותה [למרות שהיה יכול
לשאלה] אין הוא נחשב כטועה בדבר מצוה.

אבל **הכא**, בנתחלף לו בשר בכשר, **דלא הווי**
ליה לשיולי — לא מיחייב, לפי שהוא טועה
בדבר מצוה של אכילת קדשים, ופטור,
למרות שלא עשה מצוה.⁽¹⁾

והוינן בדברי רבי יוחנן: **ורבי יוחנן, מאי**
שנא הבעל **יבמתו** נדה, שפטרו רבי יוחנן
אף על גב שהיה לו לשאול אותה אם היא
טהורה, משום **דקא עביד מצוה** של יבום
בביאתו הראשונה, והוי טועה בדבר מצוה.

אם כן, הבעל **אשתו** נדה יהיה פטור, כי גם
בביאת אשתו **קא עביד מצוה** של מצות פריה
ורביה.

ומשנינן: כאן מדובר **באשתו מעוברת**, שלא
מקיים מצות פריה ורביה בביאתה.

ועדיין הוינן בה: **והא איכא שמחת עונה**,
שמצוה על הבעל לשמח את אשתו בביאה,
כל אחד לפי חיובו [עיין רש"י].

ומשנינן: כאן מדובר שבא עליה **שלא בשעת**
עונתה, שלא עשה מצוה.

ודוחה הגמרא את התירוץ: **והאמר רבא:**
חייב אדם לשמח אשתו בדבר מצוה של

ביאה, אפילו שלא בשעת העונה שהוא
מחוייב בה?

אלא, מתרצת הגמרא: כאן מדובר שבא
עליה **סמוך לשעת ווסתה**, שאז אין מצוה
לבוא עליה, אלא חייבים לפרוש ממנה,
שמא יבוא עליה בנדותה.

ומקשה הגמרא: **אי הכי**, שדברי רבי יוחנן
הם בבא עליה סמוך לווסתה, שמחוייב אז
לפרוש ממנה, ואינו טועה אז בדבר מצוה
— **אפילו הבא על יבמתו** נדה נמי יהיה
חייב, כיון שסמוך לווסתה הוא חייב לפרוש
ממנה [כי מצות היבום אינה דוחה איסור
נדה], וכיון שאינו מצווה אז לבוא עליה אין
הוא נחשב טועה בדבר מצוה.

ומשנינן: אין הוא יודע שהיא בסמוך
לווסתה, ואין הוא צריך לשאול אותה אם
היא סמוך לווסתה, כי **יבמתו** — **בזיו מינה**,
בוש הוא לשאול אותה על כך, ולכן פטור
על ביאתה, כיון שלפי דעתו הוא מחוייב אז
במצות יבום.

אבל **אשתו** — **לא בזיו ממנה**, והיה לו
לשאול אותה אם היא סמוך לווסתה. ולכן,
אם לא שאל אותה אין לו את הפטור של
טועה בדבר מצוה.

ומבררת הגמרא כפי מי סובר רבי יוחנן:

ורבי יוחנן, שפותר את הבא על יבמתו נדה
— **כמאן סבר?**

אילימא, אם תרצה לומר, **כרבי יוסי**.

1. המחלוקת בין שתי הלשונויות בדעת רבי יוחנן
היא: האם סבר רבי יוחנן כרבי שמעון, שכל
שלא עשה מצוה חייב אפילו לרבי יהושע, או